



СИНДРОМ

ГАМЛЕТА

Режисери

Ельвіра Невера & Пйотр Росоловський

Продюсери

**Магдалена Камінська і Аґата Шилманська
Balapolis**

а також

**Андреас Банц
Маттіас Міґель
Роберт Тальгайм
Kundschafter Filmproduktion**

спільне виробництво з

**CANAL +
SUDWESTRUNDFUNK**

за співпраці з

ARTE

у кооперації з

Chicken&Egg Pictures



LOGLINE

«Синдром Гамлета» представляє покоління молодих українців, яких торкнулася війна і політичні зміни. Вихідною точкою фільму є підготовка до театрального спектаклю за мотивами шекспірівського «Гамлета». Репетиції, у поєднанні із входженням у приватне життя героїв, утворюють проникливий портрет покоління, що намагається подолати військову травму і болюче минуле, яке тепер, після повномасштабного вторгнення Росії в Україну, стає також їхнім сьогоденням.



СИНОПСИС

Війна залишила глибокий слід на поколінні молодих українців. За кілька місяців до повномасштабного російського вторгнення у 2022 році п'ятеро героїв, натхненних мотивами «Гамлета», повертаються на сцені до безжального досвіду останніх років, намагаючись подолати свої травми.

Кожен із героїв по-своєму намагається дати раду з розчаруванням, безсиллям чи гнівом. СЛАВІК як солдат пройшов через справжнє пекло війни і полону. КАТЯ хоче, щоб мати врешті-решт пробачила їй те, що вона пішла на фронт. РОДІОН утік з охопленого конфліктом Донбасу і як представник ЛГБТ-спільноти стикається із зростанням гомофобії у постреволюційній Україні. ОКСАНА — акторка театру, який не залишається осторонь політичних питань, а РОМАН, який був воєнним санітаром і рятував поранених військових, бореться з травматичними спогадами. Однак, що характерно, для них усіх, незалежно від того, які цінності вони представляють, останні роки були серією приголомшливих переживань і досвіду, що безжально залишив сліди на їхній психіці. Для кожного з них театральна сцена стає трибуною, з якої вони можуть викричати свій біль, ставлячи собі водночас гамлетівське запитання: бути чи не бути?

Спостерігаючи з камерою за процесом створення спектаклю, фільм «Синдром Гамлета» з близької, інтимної перспективи портретує перше українське покоління, народжене після розпаду СРСР, яке намагається змінити роздерту конфліктами країну і впорядкувати своє життя.



ГЕРОЇ ФІЛЬМУ

Катя (34 роки)

харків'янка. Коли починалися київські протести, вона вчилася на факультеті міжнародних відносин у Києві. Котрогось дня юрба людей забрала її з собою на площу. З того дня вона жила на Майдані вже до кінця мітингів. Разом з іншими студентами будувала барикади, готувала коктейлі Молотова. Коли почалася війна, вона вступила до одного з перших добровольчих батальйонів. Півтора року воювала на війні. З 2016 року працювала для Східноукраїнського центру громадських ініціатив, документуючи воєнні злочини. Після повномасштабного російського вторгнення 24 лютого 2022 року воює в рядах української армії.



Оксана (34 роки)

акторка театру і кіно. Закінчила Харківський художній інститут. У грудні 2013 року приєдналася до протестувальників на Майдані. Вимагала змін в українських театрах, де корупція і беззаконня були частим явищем, а спектаклі, замість того, щоб порушувати важливі для України теми, були копією російських романтичних комедій. З 2014 року була акторкою незалежних театрів, в яких створила десятки ролей у співпраці з багатьма громадськими і культурними організаціями. Оксана грала у фільмі Наталії Ворожбит «Погані дороги» та у фільмі «Клондайк» режисерки Марини Ер Горбач. Зараз вона є акторкою Театру Повшехного у Варшаві.





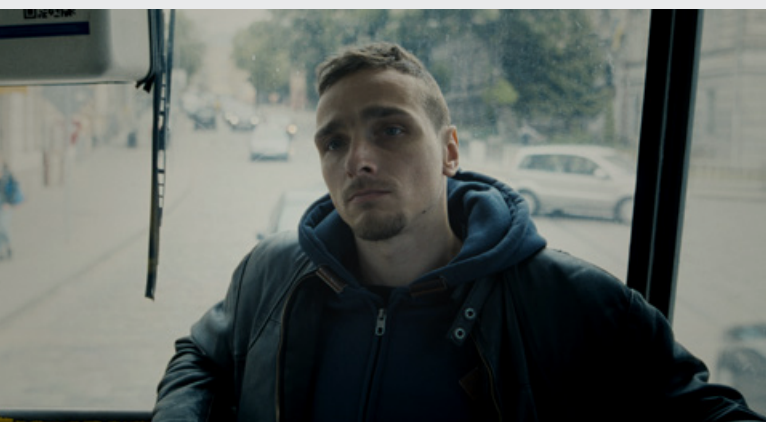
Славик (30 років)

із західної частини України. Після початку війни на Донбасі перервав навчання у Харківському університеті мистецтв і пішов добровольцем на фронт. Потрапив у Донецький аеропорт, де йшли найкритичніші бої. Протягом лише семи днів постійного обстрілу був свідком смерті більшості своїх побратимів. Потім потрапив у полон, звідки був звільнений завдяки втручання свого батька. В останні роки Славик вивчав юридичні науки, у лютому 2022 року отримав звання офіцера української армії. З початку повномасштабного російського вторгнення воює в її лавах.



Родіон (27 років)

з Донецька, він стиліст і художник-костюмер. У 2014 році брав участь у проукраїнських протестах у Донецьку, однак коли ситуація на Донбасі почала ставати щораз небезпечнішою, переїхав до Києва, де навчався в Театральній академії. Крім художньої творчості, Родіон також бере участь у діяльності ЛГБТ-спільноти в Україні. Через кілька днів після початку повномасштабного вторгнення виїхав до Львова, де шиє військові форми і допомагає організувати гуманітарну допомогу для біженців.



Роман (36 років)

зі Львова. Актор Драматичного театру ім. Лесі Українки та Львівського національного театру. У 2015 році був призваний на військову службу. Оскільки не хотів брати в руки зброю, став військовим санітаром і провів півтора роки на першій лінії фронту. Забирав поранених воїнів з поля бою, багатьох йому вдалося врятувати, ризикуючи власним життям. Майже щодня стикався зі смертю. Після повернення з війни боровся з посттравматичним стресовим розладом. Після російського вторгнення в лютому 2022 року — санітар у лавах української армії.

ІНТЕРВ'Ю З ТВОРЦЯМИ ФІЛЬМУ

Що спонукало вас зняти цей фільм?

Ельвіра Невера: З одного боку, ми хотіли звернути увагу на війну, яка йде на сході України з 2014 року. Війну, про яку в останні роки почали забувати, хоча там щодня велися бойові дії і гинули люди. З другого боку, нас цікавили долі молодого покоління, народженого після 1989 року у вільній і незалежній Україні. Їхнє життя під впливом Революції гідності 2014 року та війни повністю змінилося. Двадцятирічні, тридцятирічні українці були змушені приймати дуже складні екзистенційні рішення і платити високу ціну за свою небайдужість. І тоді виникла наступна ідея — придивитися, які теми з шекспірівського «Гамлета» резонують з досвідом молодого покоління українців, понівеченого війною. З'явився також задум, щоб частиною фільму була підготовка до театрального спектаклю.

Чому репетиції «Гамлета» здалися вам відповідним інструментом для розповіді про сучасне становище українського суспільства?

Пйотр Росоловський: Загалом, при підготовці кожного фільму ми ставимо перед собою запитання, як розповісти цю історію кінематографічними засобами. Захоплені українським «поколінням Майдану»,

ми дійшли висновку, що архетипна постать Гамлета — юнака віком двадцять із чимось років, життя якого несподівано стикається з жорстокою боротьбою за владу на його батьківщині, — це паралель, яка описує внутрішню боротьбу великої частини політично активного молодого українського покоління. У випадку «Синдрому Гамлета» для нас із самого початку було зрозуміло, що ми не хочемо робити публіцистичний фільм, ми не хотіли записувати з нашими героями інтерв'ю, в яких вони розповідали б про свій досвід з часів революції і війни на Донбасі. Тому ми прийняли виклик створення театального спектаклю, що базується на мотивах «Гамлета», в якому учасники будуть ставати на сцені віч-на-віч зі своїми травматичними подіями останніх років.

Який був для вас найбільший виклик під час реалізації цього фільму?

Ельвіра Невера: Процес пошуку героїв фільму тривав майже два роки. Ми познайомилися з близько 80 молодими, соціально активними людьми, які формували добровольчі батальйони, організували гуманітарну допомогу чи змушені були втікати з Донбасу. Багато з них пройшли через пекло війни, намагаючись впоратися з травмою й адаптуватися в повсякденному житті. На цьому етапі роботи над фільмом ми вже знали, що хочемо, щоб наші герої взяли участь не лише у фільмі, а й у театральному спектаклі. Для нас було важливо створити ситуацію, в якій наші герої могли б на театральній сцені пройти через процес рефлексії на тим, що вони пережили в останні

роки. Проте багато людей, з якими ми зустрічалися, не були емоційно до цього готові. Пошуки осіб, які пройшли терапію і могли б повернутися на сцені до досвіду війни, тривали досить довго. Мотивація наших героїв, щоб взяти участь у фільмі і спектаклі, була різною, однак для усіх без винятку було важливо, щоб світ дізнався про те, що вони пережили на війні як солдати, якими вони ніколи не хотіли бути!

Чи під час роботи над фільмом ви відчували якимось чином наближення повномасштабної війни? Чи репетиції були для героїв не лише можливістю підбити підсумки минулого, а й підготуватися до страшного майбутнього, яке зараз відбувається в Україні?

Пйотр Росоловський: Щиро кажучи, ніхто з нас не очікував такого розвитку подій, тобто повномасштабної російської агресії. Хоча деякі з наших героїв і героїнь рахувалися з тим, що в якийсь момент війна може розлитися з Донбасу на всю країну. Безперечно, воєнний досвід наших героїв вплинув на те, що вони далекі від романтичного сприйняття війни. Багато з них на власній шкурі пережили всі її жахіття. Одна з наших героїнь, Катя, яка в 2014 і 2015 роках воювала в батальйоні «Айдар», говорила про себе: я не солдат, я людина війни, тобто хтось, кого життя змусило взяти в руки зброю. Історія Каті, так само як історії інших героїв, описує коло. Знову треба повертатися на фронт або залишати свою домівку і втікати, так як Родіон, який в 2014 році став внутрішнім переселенцем, пере-

їхавши з Донбасу до Києва, а тепер змушений переїжджати з Києва до Львова.

Чи могли ви бути присутніми на репетиціях весь час, чи були якісь моменти, коли герої чи режисерка віддавали перевагу тому, щоб залишатися у своєму вузькому колі?

Ельвіра Невера: Стиль роботи режисерки Рози Саркісян полягав у будові структури спектаклю під час репетицій на базі розмов з нашими героями. Ми були присутні під час усього 40-денного процесу репетицій. Однак у фільмі ми насамперед використали матеріали, записані впродовж перших двох тижнів, коли наші герої вперше ділилися своїми історіями. Це були найбільш емоційні моменти. Для них усіх театральна сцена стала трибуною, з якої вони могли не лише поділитися пережитим, а й викричати свій біль і проблеми.

Як змінювався ваш проект з плином часу — з якою концепцією ви починали роботу над ним і наскільки сильно ці плани змінилися в конфронтації з реальністю?

Пйотр Росоловський: Сам концептуальний задум, з яким ми починали цей проект, значно не змінився. Звичайно, перед початком зйомок ми не були впевнені, як проходитиме процес театральних репетицій. Ми не знали, яку саме частину фільму становитиме підготовка спектаклю, а яку — сцени з життя героїв. Проте уже через кілька днів після початку зйомок у театрі ми відчули, що всі

герої готові працювати навіть з дуже важкими і болісними емоціями. Те, чого ми не могли передбачити, — фінал цього процесу. Ми також не знали, як складуться стосунки між героями під час їхньої спільної роботи на сцені. У фільмі добре видно, що в групі героїв часто мали місце різні конфлікти. Загалом, це типово для документального фільму, що ніколи не знаєш, в якому напрямку піде знімальний процес і куди це все може нас завести. Винятковим у випадку цього фільму є той факт, що паралельно було реалізовано два незалежні проекти: спектакль "H-Effect" режисерки Рози Саркісян і наш документальний фільм.

Як виглядає тепер життя героїв фільму?

Ельвіра Невера: Після російсько-го вторгнення 24 лютого 2022 року Катя, Славик і Роман воюють у лавах Збройних Сил України. Вони знову в пеклі і борються за свою країну, за свою свободу. Завдяки нашому фільму ми можемо відчувати, що це означає. Родіон, за професією стиліст і художник-костюмер, шие у Львові військові форми. А Оксана емігрувала до Польщі. Вона акторка Театру Повшехного, допомагає організувати гуманітарну допомогу.





ЕЛЬВІРА НЕВЕРА
режисерка, сценаристка

нар. 1976 року. Авторка відомих нагороджуваних документальних фільмів, створених у співавторстві з Пйотром Росоловським: «Ефект доміно» (зокрема, Гран-прі «Золотий ріг» і Гран-прі «Золотий Лайконик» на 54-му Краківському кінофестивалі, «Золотий голуб» на Міжнародному кінофестивалю DOK Leipzig) і «Принц і Дибук» (зокрема, приз Venezia Classici за найкращий документальний фільм про кіно на 74-му Венеційському кінофестивалі, Польська кінопремія «Орел» 2019 року за найкращий документальний фільм). У своїй творчій діяльності Ельвіра зосереджується передусім на політичних, соціальних і культурних змінах у Східній Європі. Лауреатка відзнаки Молодого німецького кіно у 2020 році і престижної американської нагороди Chicken & Egg Award 2021.



ПЙОТР РОСОЛОВСЬКИЙ
режисер, оператор

нар. 1977 року. Випускник Факультету радіо і телебачення в Катовицях, стипендист Академії медіа-мистецтв у Кельні. Співавтор номінованого на «Оскар» документального фільму «Кролик по-берлінськи», а також співрежисер фільму «Ефект доміно» і фільму «Принц і Дибук», нагородженого на 74-му Венеційському кінофестивалі. Оператор багатьох нагороджуваних документальних і художніх фільмів, зокрема номінованого на «Оскар» короткометражного фільму „On the Line” у режисерії Рето Каффі. Пйотр є також лауреатом відзнаки Молодого німецького кіно у 2020 році, призу Польської асоціації кінооператорів PSC та American Cinematographer Magazine Award за операторську роботу у документальному фільмі «Стіна тіней» режисерки Елізи Кубарської.

BALAPOLIS

Продюсерська компанія, заснована Агатою Шиманською і Магдаленою Камінською. У портфоліо компанії — художні і документальні фільми, такі як „Baby Vump” реж. Куби Чекая, «Вальзер» реж. Збігнева Лібери, «Трутовик» і «Здалека гарний краєвид» реж. Анки і Вільгельма Сасналя, «Вовкулака» Адріана Панка. Balapolis продюсує авторські, альтернативні фільми. Компанія займається також кінодистрибуцією. Нові роботи Balapolis мали свої прем'єри на найпрестижніших фестивалях: «Ми не згубили дорогу» Анки і Вільгельма Сасналя був показаний у секції Forum 72-го Берлінського кінофестивалю, а документальний фільм «Синдром Гамлета» Ельвіри Невери і Пйотра Росоловського — на 62-му Краківському кінофестивалі. Зараз фірма бере участь у спільному виробництві „Hunter's Son” у режисерії Пікі Рейнеке, виробництві «Білої відваги» реж. Марцина Кошалки, а також у роботі над новим проектом Адріана Панка «Сімона Коссак».

KUNDSCHAFTER FILMPRODUKTION

Kundschafter Filmproduktion GmbH заснована в Берліні в серпні 2011 року. Ця компанія продюсує документальні і художні фільми, а також телепрограми і серіали для німецького і міжнародного ринку. Мета проектів, реалізованих цією продюсерською фірмою, — розповідь про суспільні події мовою кіно, із залученням широкої публіки, за допомогою почуття гумору і щирості. Серед фільмів, в тому числі документальних, створених самостійно або в копродукції компанією Kundschafter Filmproduktion, — „Hollental” Марі Вільке, „Wagenknecht” Сандри Кауделки, „TKKG” Роберта Тальгайма, „White on White” Тео Курта, «Принц і Дибук» Ельвіри Невери і Пйотра Росоловського.



СИНДРОМ ГАМЛЕТА

Режисери

Ельвіра Невера
Пйотр Росоловський

Автори сценарію

Ельвіра Невера
Пйотр Росоловський

Оператор

Пйотр Росоловський

Монтажер

Аґата Церняк

Композитори

Джон Ґертлер
Ян Мізер

Звукорежисер

Джонатан Шорр

Продюсери

Маґдалена Камінська
Аґата Шиманська
Андреас Банц
Маттіас Міґель
Роберт Тальґайм

Продюсерські компанії

Balapolis
Kundschafter Filmproduktion

Спільне виробництво з

CANAL +
Eva Witte
SUDWESTRUNDFUNK

за співпраці з

ARTE

у кооперації з

Chicken&Egg Pictures

Співфінансування

Польський інститут
кіномистецтва

Фільм фінансований

Польсько-німецьким кінофондом
FFA

Medienboard Berlin-Brandenburg
Creative Europe Media

German Federal Government
Commissioner for Culture and
Media

Crossing Borders Robert Bosch
Stiftung

Literarisches Colloquium Berlin

Польща, Німеччина

2022

Кольоровий, 85 хв.

BALAPOLIS

KUNDSCHAFTER
FILMPRODUKTION

CANAL+

SWR»

arte



CHICKEN & EGG PICTURES



POLISH
FILM
INSTITUTE



German-Polish Film Fund



FFA

medienboard
BerlinBrandenburg



Co-funded by the
Creative Europe **MEDIA** Programme
of the European Union



Die Beauftragte der Bundesregierung
für Kultur und Medien



Robert Bosch
Stiftung



LITERARISCHES
COLLOQUIUM
BERLIN LCB

REALFICTION

КОНТАКТИ

Магдалена Камінська

тел. +48 601 980 737
magdalenakaminska@me.com

Аґата Шиманська

тел. +48 514 593 757
szymanska.agata@gmail.com

ТРЕЙЛЕР

<https://www.youtube.com/watch?v=9YAvYtiTXAc>

